

παύσις τοῦ ὅλου. Ἴδου οἱ λόγοι οἱ ἀνοχάσαντες ἡμᾶς νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὰ ἐνδογενῆ δένδρα, ὅσα οἱ φοίνικες, οὐδέποτε φθάνουσιν εἰς ἐσχάτον γῆρας, καὶ ὅτι ἡ διάρκειά τῆς ὑπάρξεώς των ὀφείλει νὰ ᾖ ὡρισμένη ἐν ἐκάστῳ εἶδει, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς δυνάμεως ἣν κατέχουσι τοῦ νὰ πέμπωσιν ἀπευθείας τὰς ξυλῶδεις ἰνας πρὸς τὸ κέντρον.

Ἀλλ' ὅμως διαφόρως ἔχει τὸ πρᾶγμα εἰς τὰ ἐξωγενῆ δένδρα· διότι δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἡ διάρκεια τῆς ὑπάρξεώς των, οὐδὲ ὑπάρχει τι φυσικῶς ἀδύνατον ἐν τῇ δοξασίᾳ, ὅτι εὐρίσκονται ἐτι καὶ σήμερον δένδρα χρηματίζοντα μάρτυρες τοῦ κατακλεισμοῦ τοῦ Νῶε. Πρῶτον, ἡ νέα ὕλη τοῦ ξύλου ἡ σχηματιζομένη σταθερῶς ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν ἐξωγενῶν τούτων δένδρων, ἐμφιλοχωροῦσα ὑπὸ τὸν φλοιὸν παρὰ τῇ περιφερείᾳ τοῦ κορμοῦ, ἀκολουθῶν δὲ αὐτὸς ὁ φλοιὸς ἀποκαταστάς ἐπιδεντικὸς ἐκτάσεως ἀορίστου, ἀποδείκνυει ὅτι οὐδὲ μία συμπίεσις δὲν ἐγένετο ὑπὸ τῶν νεωστὶ σχηματιζομένων μερῶν εἰς τὰ προϋπαρχόντα· τοῦναντίον, ὁ φλοιὸς ἀνεπλάσας ὑποχωρεῖ ὅπως τοποθετηθῇ τὸ ξύλον κάτωθεν, ἐνῷ καὶ αὐτὸ τὸ ξύλον εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, προσπεφυκὼς ἐπὶ τοῦ διαδεχομένου αὐτοῦ, χωρὶς αἱ δι' αὐτοῦ ζωϊκαὶ δυνάμεις νὰ πασχῶσιν ἐκ τῆς συνθλίψεως· διότι ὁ μεγαλειότερος βαθμὸς τῆς ζωϊκότητος ἐδρεύει εἰς τὸ νεωστὶ σχηματιζόμενον ξύλον ἐν δὲ τοῖς γηραιῇς ξύλοις τὰ ἐτη τοῦ βίου οὐβένονται παρὰ τῷ κέντρῳ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκάστη ὁμόκεντρος περιφέρεια ἔχει ὑπαρξίν τινα, κατὰ μέγα μέρος ἀνεξάρτητον τῆς προηγηθείσης, ὁ θάνατος τοῦ μέρους τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐξωγενοῦς δένδρου δὲν ἐπάγει οὐδαμῶς τὴν μείωσιν τῆς ζωϊκότητος τῆς περιφέρειας. Εντεῦθεν ἔπεται ὅτι τὰ κοῖλα δένδρα εἶναι εὐρωστότατα, καὶ δὲ ὑγιέστερα συχνάκις διεφθαρμένα κατὰ τὴν καρδίαν, ἥτοι τὴν ἐντεριώνην· Ὅντος λοιπὸν τοιοῦτου τοῦ τρόπου τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξωγενῶν δένδρων, τὰ δένδρα ταῦτα δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς σειρὰν κυλινδρῶν κοῦφων, αὐξανόντων βαθμυδὸν καὶ ἐνηρμοσμένων μὲν ἐπὶ τῶν δέ· οὕτως ἐνεργούσης τῆς φύσεως, τοῦ δὲ τελευταίου κυλίνδρου ἔχοντος ἰδίαν ζωικότητα ἀνεξάρτητον, πρὸς τὸν, ὅτι, ἐὰν ἐμφανισθῶσιν ὠνοϊκαὶ περιστάσεις κατὰ τὴν αὐξησίν του, τὰ ἄισμα τοῦ εἶδους ἐκείνου δύνανται νὰ ἐξακολουθῶσιν ὑπάρχοντα μέχρις αἰῶνων· ἐπειδὴ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνισχύσωμεν πῶς ἤθελεν δικαιολογηθῇ ὁ θάνατος των, μὴ ὑπαρχόντων τινῶν περιστατικῶν, ἐν οἷς συγκαταλέγεται ἀναγκαιῶς καὶ ἡ ἔλλειψις τῆς τροφῆς αὐτῶν, ἥτις δύναται νὰ ἐπέλθῃ αἴφνης ἐνεκα καταστροφῆς τῆς θρηπτικῆς ὕλης ἐν τῷ ἐδάφει ἐνθα αὐξοῦσι, καὶ ὁ πηγμὸς ὁ προξενηθεὶς εἴτε δι' ἐλλείψεως τοῦ φωτὸς εἴτε διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ ἀέρος.

Διὰ τῶν ῥηθέντων ἐξηγεῖται κάλλιστα τὸ θετικὸν τῆς μεγάλης ἡλικίας δένδρων τινῶν. Σημειοῦμεν πρὸς τοῦτοις ἐκ τῶν πολυεπὶθμων τοιαύτης φύσεως παραδηγματῶν τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα.

Εἰς Ἑλληροσίαν, πατρίδα τοῦ Wallace, χώρον τρία μίλλια Μεσομυθριοανατολικῶς ἀπέχουσαν τοῦ Παϊσελῆ,

παρὰ τὴν Γλασγῶβην, ὑπάρχει δρυς, περὶ ἣς κατὰ παράδοξιν λέγεται, ὅτι εἰς τοὺς κλώνας αὐτῆς ἐκρύβη ὁ ἀρχηγὸς οὗτος μετὰ τριακοσίων πατριαστῶν. Ἀν καὶ τὸ συμβεβηλὸς φαίνεται ἀπίθανον, εἶναι ὅμως ἀναντιρρήτων, ὅτι τὸ δένδρον τοῦτο κατὰ τὴν ἐκ παραδόσεως ἐποχὴν, ἦτοι περὶ τὴν 14ην ἑκατοστατηρίδα, ἦτο ἀντικείμενον ζωηροτάτης περιεργείας. Ἐκ τούτου ἐξαγεται ὅτι τότε ὀφείλει νὰ ᾖ ἡλικίας ἐπτακοσίων περίπου ἐτῶν. Οἱ κλώνες οὗτοῦ ἄλλοτε ἐκάλυπτον, ὡς λέγουσιν, ὁλόκληρον σιρέμμα τῆς Σκωτίας. Ἀλλὰ τὸ δυστυχὲς δένδρον, ἐνεκα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐγίνε θυμὰ τῆς περιεργείας τῶν περιηγητῶν· διότι οἱ κλώνες του ἐξέλιπον βαθμυδὸν, καὶ ἤδη δὲν μένει ἐξ αὐτοῦ ἢ ὁ κορμός.

Ἀναφέρονται καὶ πλείσται ἄλλαι δρυς τεραστίας ἡλικίας, φάτασαι, καθ' ἃ βεβαίουςι, τὸ 1,500 ἢ 1,600 ἔτος.

Ἐν Τράνῃ (Tran, ὑπῆρχε, τῷ 1798, φιλόρα (φλαμυρῖν) περιώνυμοι· ἤδη ἀπὸ τοῦ 1424, καὶ ἥτις εἶχε 50 ποδῶν, περιφέρειαν. Ἡ ἡλικία τοῦ δένδρου τούτου δὲν ἦτο βεβαίως ἐλάσσων τῶν 580 ἐτῶν.

Τῷ 1776, ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Γρενάδας ὑπῆρχον κυπάρισσοι τινὲς περιβόητοι, ἃς ἐκάλουον, συμβάντος ἐνεκα, κυπαρίσσους τῆς Σουλτάνας (cupresos de la Sultana). Περὶ αὐτῶν πιστεύεται ὅτι ἦσαν ἡλικίας 800—900 ἐτῶν.

Αἱ περίφημοι καστανῆαι τοῦ ὄρους Ἑβνα, καὶ ἰδίως ἡ καλουμένη Καστανέα τῶν ἑκατὸν ἵππων (Castagna di cento cavalli), ἥτις περὶ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ ἔχει περιφέρειαν 180 ποδῶν. Ἡ καστανέα τῆς Ἀγίας Ἀγαθῆς (Santa Agata) 70 περίπου ποδῶν περιφέρειαν, ἡ τῆς Nave, περιφέρειαν 164 ποδῶν· ὅλαι αὗται εἰσὶ βεβαίως ἀρχαιόταται· ἀλλ' οὐδὲν ἀκριβὲς περὶ αὐτῶν· μάλιστα ὑποθέτουσι τινὲς ὅτι τὸ πρῶτον ἐκ τῶν δένδρων τούτων ἐσχηματίσθη ἐκ πέντε ἢ ἐξ δένδρων ἐνωθέντων εἰς ἓν.

Ἀγνοεῖται ἐπίσης ἡ ἡλικία μεγάλης τινος πλατάνου αὐξούσης εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Βουγζουκερέ, πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις ἔχει 159 ποδῶν περιφέρειαν, μετὰ κοιλότητος ἐσωτερικῆς 80 ποδῶν.

Ἡ καρυδέα ἐνίοτε φθάνει εἰς παχύτητα τεραστίαν, καὶ, τοῦτο εἰς ἡλικίαν πολὺ προκεχωρημένην. Ὁ Scamozzi, ἀρχιτέκτων Ἰταλὸς, λέγει ὅτι εἶδεν εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, ἐν Λωραίνῃ, σανίδα καρυδέας ἐχούσαν 25 ποδῶν πλάτος, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερίκος III, ἔδωκεν συμπέσιον μεγαλοπρεπές.

Ὅτι ὡ ἐλαῖαι σῶζονται εἰσέτι εἰς τὸν κήπον τῶν Ἑλαιῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, αἴτινες, ὡς ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ, ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ ἐπομένως ἔχουσιν ἡλικίαν τοῦλάχιστον 800 ἐτῶν.

Ἀναφέρονται ἐπίσης παραδείγματα τινὰ περὶ ἀρ-